

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 janvier 2014

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des réviseurs d'entreprises et organisant la supervision publique de la profession de réviseur d'entreprises, afin de supprimer la limite d'âge des réviseurs d'entreprises

(déposée par Mme Isabelle Emmery
et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 januari 2014

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, om de leeftijdsgrens voor bedrijfsrevisoren op te heffen

(ingediend door mevrouw Isabelle Emmery c.s.)

RÉSUMÉ

Actuellement, en Belgique, la profession de réviseur d'entreprises est soumise à une limite d'âge, fixée à 70 ans.

Les auteurs constatent cependant que:

- les professions similaires en Belgique ne sont pas soumises à une telle limite d'âge;
- les autres pays européens n'imposent pas de limite d'âge pour les réviseurs d'entreprises;
- la réglementation européenne ne fixe aucune limite d'âge pour cette profession.

La proposition de loi supprime donc cette limite d'âge.

SAMENVATTING

Bedrijfsrevisoren kunnen in België hun beroep momenteel slechts tot de leeftijd van 70 jaar uitoefenen.

De indieners stellen echter vast dat:

- ons land de overeenkomstige beroepen geen dergelijke leeftijdsgrens oplegt;
- in de andere Europese landen de bedrijfsrevisoren niet gebonden zijn aan een leeftijdsgrens;
- de Europese regelgeving in geen enkele leeftijdsgrens voor dat beroep voorziet.

Daarom stellen de indieners voor die leeftijdsgrens op te heffen.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La profession de réviseur d'entreprises est soumise à une limite d'âge.

Pour ce faire, dans un premier temps, l'arrêté royal du 21 avril 2007 a modifié la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des Réviseurs d'Entreprises et organisant la supervision publique de la profession de réviseur d'entreprises afin d'y inscrire le retrait automatique de la qualité de réviseur d'entreprise-personne physique, lorsque celui-ci a atteint l'âge de 67 ans. Celui-ci n'étant plus membre de l'Institut des Réviseurs d'Entreprises, il ne peut donc plus exercer sa profession.

Dans un second temps, la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I) a porté la limite d'âge des réviseurs d'entreprises à 70 ans.

Remarquons, tout d'abord, que l'arrêté royal du 21 avril 2007 avait comme objet la transposition de dispositions de la directive 2006/43/CE¹; directive qui ne fait aucune mention d'une quelconque limite d'âge.

Si l'on s'en réfère aux commentaires des articles de l'arrêté royal du 21 avril 2007, nous pouvons nous montrer quelque peu circonspects quant à la motivation de cette nouvelle règle. En effet, le gouvernement considérait qu'il y avait lieu de calquer l'âge maximum des réviseurs d'entreprises sur celui des magistrats et des notaires.

Or, l'analogie justifiant cette limitation d'âge nous paraît spécieuse. Sur quelle base peut-on comparer un réviseur d'entreprise avec un magistrat et un notaire? Par exemple, remarquons simplement qu'un magistrat est un fonctionnaire alors qu'un réviseur est une profession libérale.

Les réviseurs d'entreprises relèvent sans aucun doute des professions du chiffre, à l'instar des experts comptables et fiscalistes avec qui ils partagent bon nombre de missions comme, par exemple, les transformations, les fusions ou encore les scissions de sociétés. Au final, nous pouvons très certainement considérer le

¹ Directive 2006/43/CE du Parlement européen et du Conseil du 17 mai 2006 concernant les contrôles légaux des comptes annuels et des comptes consolidés en ce qui concerne les compétences d'exécution conférées à la Commission, publiée au JOL n°81 du 20 mars 2008, p. 53 – 56.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De uitoefening van het beroep van bedrijfsrevisor is onderworpen aan een leeftijdsgrens.

Die leeftijdsgrens werd in een eerste fase bewerkstelligd via het koninklijk besluit van 21 april 2007, dat de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor in die zin wijzigde dat de "bedrijfsrevisor natuurlijke persoon" die hoedanigheid automatisch verliest wanneer hij de leeftijd van 67 jaar bereikt. Aangezien de betrokkene dan geen lid meer is van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, mag hij zijn beroep dus niet langer uitoefenen.

In een tweede fase werd de leeftijdsgrens voor bedrijfsrevisoren bij de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I) vastgesteld op 70 jaar.

Eerst en vooral valt op te merken dat het koninklijk besluit van 21 april 2007 werd uitgevaardigd ter omzetting van de bepalingen van Richtlijn 2006/43/EG¹. Die richtlijn maakt echter geen gewag van enige leeftijdsgrens.

De toelichting bij de artikelen van het koninklijk besluit van 21 april 2007 maant volgens de indieners tot enige omzichtigheid aangaande de reden van die nieuwe regel. De regering achtte het immers aangewezen de maximumleeftijd voor de bedrijfsrevisoren in overeenstemming te brengen met die voor de magistraten en de notarissen.

De analogie die aan die leeftijdsgrens ten grondslag ligt, vinden de indieners echter heel eigenaardig. Zij vragen zich af wat een bedrijfsrevisor gemeen heeft met een magistraat of een notaris; zo kan men bijvoorbeeld eenvoudigweg niet om de vaststelling heen dat een magistraat een ambtenaar is, terwijl een bedrijfsrevisor een vrij beroep uitoefent.

Het beroep van bedrijfsrevisor ressorteert zonder de minste twijfel onder de cijferberoepen, net zoals dat van accountant en van fiscalist; die beroepen hebben dan ook heel wat taken gemeen, zoals het reorganiseren, het fuseren of het splitsen van bedrijven. Uiteindelijk kan de bedrijfsrevisor met de grootste stelligheid worden

¹ Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, met betrekking tot de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, bekendgemaakt in het Publicatieblad nr. 81 van 20 maart 2008, blz. 53 – 56.

réviseur d'entreprises comme un expert-comptable qui s'est spécialisé dans l'audit financier.

Étant donné qu'aucune limite d'âge n'est imposée aux experts comptables, il n'y a aucune raison légitime à en imposer aux réviseurs d'entreprises. En outre, la Belgique est le seul pays de l'Union européenne à imposer une telle limite d'âge. Ce qui signifie que, dans le cadre de la libre circulation au sein de l'Union européenne, conjuguée à l'équivalence des fonctions, un professionnel étranger pourrait exercer en Belgique sans limite d'âge.

L'absence de limite d'âge pour les experts comptables, conseillers fiscaux et comptables et autre fiscalistes agréés, ainsi que la libre circulation en vigueur au sein de l'Union européenne, nous font très certainement penser que l'imposition de la limite d'âge aux seuls réviseurs d'entreprises revêt un caractère discriminatoire.

Considérant que le réviseur d'entreprises n'a rien d'un notaire ou d'un magistrat et que l'Institut des Réviseurs d'Entreprises est, en Belgique et dans le reste de l'Union européenne, la seule organisation à imposer une limite d'âge à ses membres, cette disposition relative à la limite d'âge paraît discriminatoire.

C'est pourquoi, les auteurs de la présente proposition de loi proposent de supprimer toute limite d'âge pour la profession de réviseur d'entreprises.

Isabelle EMMERY (PS)
Luk VAN BIESEN (Open Vld)
Mohammed JABOUR (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Laurence MEIRE (PS)
Willem-Frederik SCHILTZ (Open Vld)

beschouwd als een accountant die zich heeft gespecialiseerd in de financiële doorlichting van bedrijven.

Bovendien is België het enige EU-land dat een dergelijke leeftijdsgrens oplegt. Rekening houdend met het vrije verkeer binnen de Europese Unie en de gelijkwaardigheid van de functies houdt dat in dat een buitenlandse bedrijfsrevisor zijn beroep in België zou kunnen uitoefenen zonder aan die leeftijdsgrens gebonden te zijn.

Er is in geen leeftijdsgrens voorzien voor de accountants, de belastingconsulenten en boekhouders, noch voor de andere erkende fiscalisten. Aangezien bovendien vrij verkeer geldt binnen de Europese Unie, zijn de indieners er echt van overtuigd dat het discriminatoir is die leeftijdsbeperking alleen aan de bedrijfsrevisoren op te leggen.

Aangezien een bedrijfsrevisor niets gemeen heeft met een notaris of een magistraat en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren zowel in België als elders in de Europese Unie de enige instelling is die haar leden een leeftijdsgrens oplegt, menen de indieners dat de bepaling aangaande de leeftijdsgrens discriminerend is.

Daarom stellen zij voor elke leeftijdsgrens voor het beroep van bedrijfsrevisor op te heffen.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des Réviseurs d'Entreprises et organisant la supervision publique de la profession de réviseur d'entreprises, modifiée par l'arrêté royal du 21 avril 2007 et coordonnée par l'arrêté royal du 30 avril 2007, l'article 8, § 2, (ancien article 4, alinéa 1er, 2°), modifié par la loi du 24 juillet 2008, est abrogé.

4 décembre 2013

Isabelle EMMERY (PS)
Luk VAN BIESEN (Open Vld)
Mohammed JABOUR (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Laurence MEIRE (PS)
Willem-Frederik SCHILTZ (Open Vld)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Het bij de wet van 24 juli 2008 gewijzigde artikel 8, § 2 (oud artikel 4, eerste lid, 2°), van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 april 2007 en gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 30 april 2007, wordt opgeheven.

4 december 2013